

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Croitor Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ialoveni din 15 octombrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Croitor Andrei Ghenadi,

născut la 04 noiembrie 1983, originar din or. Bender, domiciliat pînă la reținere în s. Varnița, str. Livezilor, nr. 18.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 22 februarie 2013 - pînă la 15 octombrie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 21 noiembrie 2014 - pînă la 24 martie 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 24 iunie 2015 – pînă la 27 octombrie 2015 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 15 octombrie 2014, Croitor Andrei a fost condamnat în baza art.188 alin. (2) lit. b),d),f) Cod penal (red. 2008) la 8 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 10 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Croitor Andrei cu titlu de prejudiciu material:

- în beneficiul lui Ter Petru suma de 2100 lei;
- în beneficiul lui Dimitrov Petru suma de 12584 lei.

În rest acțiunile civile depuse de Ter Petru, Ter Tatiana și Dimitrov Petru au fost admise în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Croitor Andrei, la 07 martie 2012, aproximativ la orele 05⁰⁰, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte două persoane nestabilite de organul de urmărire penală, în privința cărora cauza a fost disjungată într-o procedură separată, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, au pătruns în domiciliul cet. Ter Petru din s. Alexandrovca, r-nul Ialoveni, unde în timp ce ultimul dormea, i-au aplicat două lovituri cu pumnul în regiunea capului, cauzându-i dureri fizice, după care i-au amenințat pe Ter Petru, Ter Varvara și Ter Tatiana, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei cerîndu-le bani. Ulterior, după ce Ter Tatiana, le-a transmis suma de 2 100 lei, Croitor Andrei împreună cu celelalte două persoane nestabilite de către organul de urmărire penală continuîndu-și acțiunile criminale, au percheziționat domiciliul sus indicat și au sustras bani în sumă de 11 400 lei, 100 dolari SUA, echivalentul a 1184 lei și bunuri materiale în sumă de 4500 lei, cauzînd părților vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 19 184 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat care, invocînd blîndețea pedepsei, a solicitat casarea parțială a hotărîrii contestate cu pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare în baza art. 188 alin. (2) lit. b),d),f) Cod penal, la 8 ani închisoare. În conformitate cu prevederile art. 34, 82, 85 Cod penal, definitiv să-i fie stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În argumentarea cererii de apel procurorul a invocat că instanța de fond deși corect a stabilit situația de fapt și just a încadrat acțiunile inculpatului, la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de faptul că Croitor Andrei a săvîrșit infracțiunea incriminată în stare de recidivă și greșit i-a stabilit tipul penitenciarului în care acesta urmează să execute pedeapsa.

3.1. Cu apeluri au contestat sentința inculpatul și avocatul acestuia Murzac Angela, care au solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri de achitare.

Petru a-și motiva soluția solicitată apelanții au invocat următoarele:

- acuzarea nu a prezentat probe veridice care ar confirma vinovăția lui Croitor Andrei în comiterea infracțiunii imputate;
- sentința de condamnare a fost bazată pe procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 14 mai 2012, care a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 116 alin. (1), (5), (6) Cod de procedură penală;
- concluziile instanței de fond precum că telefonul sustras de la Ter P. a fost utilizat de către Croitor A. sunt pripite, or martorul Mileva M. a declarat că

inculpatul nu a telefonat-o de pe numere necunoscute;

- instanța de fond greșit a concluzionat că în acțiunile inculpatului persistă elementele infracțiunii prevăzute la art. 188 Cod penal, deoarece din materialele cauzei rezultă că lui Ter P. i-au fost cauzate dureri fizice în rezultatul a două lovituri cu palma, alte acțiuni violente în privința părților vătămate nu au fost întreprinse;

- descrierea persoanei care a comis atacul tâlhăresc asupra familiei Ter nu corespunde particularităților fizice ale inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015, apelurile declarate au fost admise, casată inclusiv din oficiu, sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Croitor Andrei a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, la 7 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită, i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința anterioară - decizia Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2008, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 8 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În rest sentința a fost menținută.

5. În argumentarea soluției adoptate Curtea de apel a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată, aceste împrejurări fiind constatate prin totalitatea probelor acumulate la materialele cauzei, probe care au fost corect apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal a conchis că instanța de fond just a respins ca fiind neîntemeiate afirmațiile apărării precum că procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 14.05.2012 este lovit de nulitate pe motiv că a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 116 alin. (1),(5),(6) Cod de procedură penală, deoarece potrivit materialelor cauzei inculpatul a fost reținut abia la 04 ianuarie 2013, prin urmare la 14 mai 2012 prezentarea pe viu a acestuia spre recunoaștere părții vătămate era imposibilă.

Totodată, instanța de apel a relevat că partea vătămată Ter T. fiind audiată la 07.03.2012 a declarat că poate să recunoască una din persoanele care au atacat-o indicând la particularitățile distinctive "josuț, corpolență medie, smolit, față ovală, buze subțiri, nasul drept și mediu, subțire, ras pe față" (f.d.102, vol. I). Astfel, organul de urmărire penală în baza acestor declarații i-au prezentat lui Ter T. spre

recunoaștere fotografii și aceasta după semnele distinctive l-a recunoscut pe Croitor A., iar în cadrul efectuării confruntării l-a recunoscut și după voce.

În continuare, Curtea de Apel a conchis că deși instanța de fond corect a concluzionat că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar cu aplicarea unei pedepse privative de libertate, la stabilirea termenului acesteia nu a ținut cont de prevederile art. 61-75 Cod penal, numindu-i lui Croitor A. o pedeapsă prea aspră .

Totodată, Colegiul penal a reținut în sarcina inculpatului starea de recidivă periculoasă și a considerat rezonabil, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de a stabili acestuia pedeapsa închisorii cu aplicarea prevederilor art. 34, 72 alin. (4), 85 Cod penal, pe un termen de 8 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în cauză a declarat recurs ordinar inculpatul, care, fără a invoca careva teme de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat următoarele:

- nu a comis infracțiunea incriminată, iar organul de urmărire penală neîntemeiat i-a imputat comiterea acesteia pe motiv că nu a putut să depisteze persoanele care în realitate au comis această crimă;

- procurorul a modificat învinuirea în sensul agravării la 13.02.2013, pe motiv că peste câteva case de la locul unde s-a comis crima, în grădina altei gospodării a fost depistat un cuțit. Cuțitul dat a fost găsit peste un an după ce a fost comisă infracțiunea, moment în care el era deja reținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, menționând că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute la art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în baza prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, verifică legalitatea hotărîrilor atacate pe baza materialelor cauzei și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, *fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Potrivit explicațiilor date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct.14 al Hotărîrii nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, în sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: **dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată;** dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Colegiul penal enunță că judecînd apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

Potrivit cererii de apel declarate de inculpat și avocatul acestuia (f.d.86-89 vol. III), criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței, s-a invocat următoarele motive:

"- concluziile instanței de fond precum că telefonul sustras de la Ter P. a fost utilizat de către Croitor A. sunt pripite, or martorul Mileva M. a declarat că inculpatul nu a telefonat-o de pe numere necunoscute;

- instanța de fond greșit a concluzionat că în acțiunile inculpatului persistă elementele infracțiunii prevăzute la art. 188 Cod penal, deoarece din materialele cauzei rezultă că lui Ter P. i-au fost cauzate dureri fizice în rezultatul a două lovituri, alte acțiuni violente în privința părților vătămate nu au fost întreprinse. Astfel în lipsa amenințării aplicării violenței periculoase pentru viață, atacul își pierde importanța și fapta urmează a fi încadrată în baza art. 187 Cod penal;

- descrierea persoanei care a comis atacul tâlhăresc asupra familiei Ter nu corespunde particularităților fizice ale inculpatului."

Lecturînd decizia contestată Colegiul penal constată că, deși instanța de apel a indicat în textul acesteia argumentele invocate de partea apărării, însă nu s-a pronunțat asupra acestora, sau s-a pronunțat arbitrar, fără argumentarea cuvenită.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că motivarea deciziei Curții de Apel (f.d.164, vol. III), unde se invocă că "(...) corect au fost încadrate acțiunile inculpatului Croitor Andrei în baza prevederilor art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal.(...), fapt ce și-a găsit confirmarea în baza declarațiilor părților vătămate, martorilor și probelor cercetate în ședința de judecată." este insuficientă, nefiind aduse careva argumente plauzibile în susținerea acestei concluzii, or inculpatul și avocatul acestuia în apelul declarat au menționat că, în condițiile în care părții vătămate Ter Petru i-au fost cauzate dureri fizice și în lipsa amenințării aplicării violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, fapta prejudiciabilă urmează a fi calificată ca jaf (art. 187 Cod penal).

Așadar, în asemenea circumstanțe Colegiul menționează că la judecarea cauzei atît instanța de fond cît și cea de apel nu au ținut cont de prevederile art. 113 Cod penal, care stipulează că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, potrivit rechizitoriului inculpatului i-a fost incriminat „atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor însoțit de aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, precum și amenințarea cu aplicarea acesteia”.

Instanța de fond și cea de apel concluzionând că vina lui Croitor A. în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin, l-a condamnat în baza art. 188 Cod penal, fără a menționa sau specifica în hotărârile adoptate: **a)** în ce constă violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei, prin prisma legii și a practicii existente; **b)** în privința căreia dintre părțile vătămate a fost aplicată o asemenea violență (luând în considerație că în speță au fost recunoscute în calitate de părți vătămate 4 persoane); **c)** prin ce se confirmă că în urma aplicării violenței părților vătămate le-au fost cauzate vătămări care se încadrează în noțiunea de tîlhărie, sau care au fost acțiunile violente ale inculpatului care, datorită caracterului lor, creează un pericol real pentru viața și sănătatea persoanei agresate.

De asemenea nu este clar prin ce s-a manifestat "*amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei*" or în textul hotărârilor contestate nu au fost invocate careva argumente în acest sens, instanțele omițînd a-și motiva soluția adoptată în această parte.

Generalizînd cele menționate mai sus Colegiul penal conchide că, decizia instanței de apel suferă de insuficiență în partea motivării soluției, precum și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Tot aici, dar în alt context Colegiul lărgit relevă că decizia instanței de apel este structurată defectuos, or, din explicațiile date în pct. 3 din Hotărîrea plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 11.06.2006 "*Privind sentința judecătorească*" rezultă că *sentința urmează a fi expusă în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea*, ceea ce din textul hotărîrii contestate nu rezultă.

Analizînd minuțios materialele cauzei Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia, că instanța de apel a examinat pur formal apelul declarat de inculpat și avocatul acestuia, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu a verificat dacă infracțiunea a fost corect calificată și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, pronunțînd o hotărîre pripită și neargumentată, motiv pentru care o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Colegiul conchide că temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, persistă în cauză.

În atare situație, recursul urmează a fi admis din alte motive decât cele invocate, casată decizia contestată ca ilegală și neîntemeiată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să verifice dacă semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii incriminate corespund, să verifice probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit intenția și acțiunile inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Croitor Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Croitor Andrei Ghenadi* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 26 noiembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru